

Dz. U. 2026 poz. 50**USTAWA**

z dnia 18 grudnia 2025 r.

o zmianie niektórych ustaw w celu usprawnienia działań Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej na wypadek zagrożenia bezpieczeństwa państwa na polskich obszarach morskich oraz zapewnienia bezpieczeństwa na Morzu Bałtyckim¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej (Dz. U. z 2025 r. poz. 184) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) użyte w art. 7 ust. 5, art. 18a ust. 2 oraz art. 18bj ust. 1 i 8–10 w różnym przypadku wyrazy „Zintegrowany System Obrony Powietrznej Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego” zastępuje się użytymi w odpowiednim przypadku wyrazami „System Zintegrowanej Obrony Powietrznej i Przeciwrakietowej Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego”;
- 2) w art. 18bk dodaje się ust. 3 i 4 w brzmieniu:

„3. W przypadku utraty łączności z Dyżurnym Dowódcą Obrony Powietrznej lub w przypadku, gdy sytuacja nie pozwala na wydanie rozkazu, o którym mowa w ust. 2, decyzję o zniszczeniu pocisku raketowego podejmuje dowódca wojskowych środków obrony powietrznej, o których mowa w ust. 1.

4. W przypadku wykonywania zadań nadzoru przestrzeni powietrznej i osłony terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez wojskowe środki obrony powietrznej, o których mowa w ust. 1, które pracują w trybie automatycznego startu rakiet przechwytyjących, Dowódca Operacyjny Rodzajów Sił Zbrojnych określi w rozkazie sposób niszczenia przez te środki pocisków raketowych wystrzelonych w kierunku terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.”;

- 3) art. 18bm otrzymuje brzmienie:

„Art. 18bm. Dowódca Operacyjny Rodzajów Sił Zbrojnych powiadamia niezwłocznie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o podjęciu decyzji, o których mowa w art. 18b ust. 4, art. 18bg ust. 1, art. 18bj ust. 10, art. 18bk ust. 2 i 3 i art. 18bl ust. 2, oraz ich skutkach.”;

- 4) po art. 18bm dodaje się art. 18bn i art. 18bo w brzmieniu:

„Art. 18bn. Użycie sił zbrojnych państwa Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego do wykonywania zadań nadzoru przestrzeni powietrznej i osłony terytorium Rzeczypospolitej Polskiej następuje w trybie określonym w art. 3a ustawy z dnia 23 września 1999 r. o zasadach pobytu wojsk obcych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zasadach ich przemieszczania się przez to terytorium oraz zasadach udzielania pomocy wojskom sojusznicznym i organizacjom międzynarodowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1770).

Art. 18bo. Za szkody wyrządzone osobie trzeciej w wyniku zastosowania środków, o których mowa w art. 18b ust. 3, art. 18ba, art. 18bd, art. 18bf, art. 18bk i art. 18bl, przez Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej lub siły zbrojne państwa Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego wykonujące zadania nadzoru przestrzeni powietrznej i osłony terytorium Rzeczypospolitej Polskiej odpowiada Skarb Państwa reprezentowany przez Ministra Obrony Narodowej.”.

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej, ustawę z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej, ustawę z dnia 17 grudnia 1998 r. o zasadach użycia lub pobytu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa oraz ustawę z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych.

Art. 2. W ustawie z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 914 i 1366) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 14 w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„W przypadku gdy wymagają tego względy obronności, bezpieczeństwa państwa lub nienaruszalności granicy państwowej, a także w razie konieczności odparcia bezprawnego, bezpośredniego zamachu na infrastrukturę krytyczną albo w celu przeciwdziałania czynnościom zmierzającym do takiego zamachu dowódcy jednostek pływających Straży Granicznej na morskich wodach wewnętrznych i morzu terytorialnym mają prawo:”;

- 2) w art. 20 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 i 3 w brzmieniu:

„2. W przypadku gdy wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa, lub w przypadku przepływu obcych statków i okrętów wojennych, o którym mowa w art. 9 ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1125 oraz z 2025 r. poz. 409, 1535 i 1668), dowódcom okrętów wojennych Marynarki Wojennej przysługują uprawnienia dowódców jednostek pływających Straży Granicznej, o których mowa w art. 14–18 i art. 25.

3. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze zarządzenia niepodlegającego ogłoszeniu, sposób realizacji przez okręty wojenne Marynarki Wojennej uprawnień wynikających z ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych i międzynarodowego prawa zwyczajowego.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o zasadach użycia lub pobytu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 755) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2:

- a) w pkt 1 po lit. a dodaje się lit. aa w brzmieniu:

„aa) działaniach na rzecz wzmocnienia bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej,”;

- b) w pkt 2 w lit. c kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. d w brzmieniu:

„d) stałych operacyjnych działaniach prowadzonych w celu monitorowania bezpieczeństwa zewnętrznego Rzeczypospolitej Polskiej lub w ramach wysuniętej obecności.”;

- 2) w art. 2a ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Użycie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa może nastąpić na podstawie niezbywalnego prawa do samoobrony, o którym mowa w art. 51 Karty Narodów Zjednoczonych, decyzji właściwego organu organizacji międzynarodowej, której Rzeczpospolita Polska jest członkiem, a także zaproszenia lub zgody państwa przyjmującego.”;

- 3) w art. 3 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) Rady Ministrów – w sytuacjach określonych w art. 2 pkt 1 lit. a, aa i b;”;

- 4) po art. 7c dodaje się art. 7d w brzmieniu:

„Art. 7d. 1. Dowódca jednostki pływającej Marynarki Wojennej lub dowódca statku powietrznego Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej może wydać rozkaz o użyciu broni lub innego uzbrojenia w razie konieczności odparcia bezpośredniego, bezprawnego zamachu albo w celu przeciwdziałania czynnościom zmierzającym bezpośrednio do takiego zamachu na:

- 1) jednostkę pływającą Marynarki Wojennej, Policji lub Straży Granicznej albo statek powietrzny Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Policji lub Straży Granicznej,

- 2) infrastrukturę krytyczną, w tym:

- a) międzysystemowy Gazociąg Bałtycki (Baltic Pipe), stanowiący połączenie systemów przesyłowych Rzeczypospolitej Polskiej i Królestwa Danii, wraz z infrastrukturą niezbędną do jego obsługi, na terenie obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej,

- b) wykorzystywane w wyłącznej strefie ekonomicznej Rzeczypospolitej Polskiej sztuczne wyspy, wszelkiego rodzaju konstrukcje i urządzenia przeznaczone do rozpoznawania lub eksploatacji zasobów, jak również inne przedsięwzięcia w zakresie gospodarczego badania i eksploatacji wyłącznej strefy ekonomicznej Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności w celach energetycznych, w tym morskie farmy wiatrowe w rozumieniu art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 2020 r. o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 498 i 1535) i zespoły urządzeń służące do wypróbowania mocy w rozumieniu art. 3 pkt 13 tej ustawy, oraz podmorskie sieci elektroenergetyczne i światłowodowe lub rurociągi, a także związaną z nimi infrastrukturę

– jeżeli okoliczności wymagają natychmiastowego działania.

2. Użycie broni lub innego uzbrojenia przez jednostki pływające Marynarki Wojennej lub statki powietrzne Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej może mieć miejsce jedynie jako środek ostateczny.

3. Jeżeli sytuacja na to pozwala, przed użyciem broni lub innego uzbrojenia oddaje się strzał ostrzegawczy.

4. W przypadku ostrzelania jednostki pływającej Marynarki Wojennej, Policji lub Straży Granicznej lub statku powietrznego Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Policji lub Straży Granicznej można użyć broni lub innego uzbrojenia bez ostrzeżenia.

5. Dowódca Operacyjny Rodzajów Sił Zbrojnych niezwłocznie informuje Ministra Obrony Narodowej o użyciu broni lub innego uzbrojenia w przypadku, o którym mowa w ust. 1.

6. Jeżeli broń lub inne uzbrojenie mają zostać użyte w celu odparcia bezpośredniego, bezprawnego zamachu lub w celu przeciwdziałania czynnościom zmierzającym bezpośrednio do takiego zamachu, w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2, wymagane jest uzyskanie przez dowódcę jednostki pływającej Marynarki Wojennej lub dowódcę statku powietrznego Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej uprzedniej zgody Dowódcy Operacyjnego Rodzajów Sił Zbrojnych na użycie broni lub innego uzbrojenia.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 12 i 179) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 45 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Wojskowymi organami porządkowymi są również dowódcy jednostek pływających Marynarki Wojennej i żołnierze pełniący służbę ochronną na tych jednostkach.”;

2) w art. 53 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Do żołnierzy wojskowych organów porządkowych, o których mowa w art. 45 ust. 2 i 3, stosuje się odpowiednio przepisy art. 51.”.

Art. 5. Przepis art. 18bo ustawy zmienianej w art. 1, stosuje się do odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa za zdarzenia powodujące szkody powstałe od dnia 9 września 2025 r.

Art. 6. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *K. Nawrocki*